

ת"פ 5286/12/13 - מדינת ישראל נגד עאטף בן מוסטפא אבו עאיש, עובידה בן מוסא אלהואשלה, אוסמה בן אחמד נסאסרה, עטאף בן מוחמד אלקיעאן, סמיר בן מחמוד אלסייד

בית משפט השלום בבאר שבע

כ"ד תמוז תשע"ז
18 יולי 2017

ת"פ 5286-12-13 מדינת ישראל נ' אבו עאיש ואח'

מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שירה חרל"פ

לפני
המאשימה
נגד
הנאשמים
כב' השופט רון סולקין

1. עאטף בן מוסטפא אבו עאיש ע"י ב"כ עו"ד רפי ליטן
ועו"ד עמית ויצמן 2. עובידה בן מוסא אלהואשלה ע"י ב"כ
עו"ד בועז קניג 3. אוסמה בן אחמד נסאסרה ע"י ב"כ עו"ד
בועז קניג 4. עטאף בן מוחמד אלקיעאן ע"י ב"כ עו"ד סאבר
אבו ג'אמע 5. סמיר בן מחמוד אלסייד ע"י ב"כ עו"ד אסתר בר
ציון ועו"ד ויקטור אוזן

גזר דין

כתב האישום, הכרעת הדין והשתלשלות הדין

נגד הנאשמים הוגש כתב אישום, אשר יחס להם עבירות כדלקמן:

- תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274 (1), (2), (3) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (מיוחסת לנאשמים 1, 2, 3, 5);
- תקיפת שוטרים, בניגוד לסעיף 273 לאותו חוק (מיוחסת לנאשם 4);
- הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, בניגוד לסעיף 275 לאותו חוק (מיוחסת לכל הנאשמים);
- התפרעות, בניגוד לסעיף 152 לאותו חוק (מיוחסת לכל הנאשמים);
- המשך התפרעות לאחר הוראת התפזרות, (בניגוד לסעיף 155 לאותו חוק (מיוחסת לכל הנאשמים));

· היזק לרכב, בניגוד לסעיף 413 ה' לאותו חוק (מיוחסת לנאשמים 1, 2, 3, 5);

· היזק לבעל חיים, בניגוד לסעיף 451 לאותו חוק (מיוחסת לנאשמים 1, 2, 3, 5).

בהתאם לעובדות כתב האישום, בתאריך 30.11.13, ביום השבת, בשעת אחר הצהריים, בכיכר הכניסה לשוב חורה, סמוך לכביש 31, התקימה הפגנה ברישיון, שהחלה בסמוך לשעה 14:30, אליה הגיעו מפגינים רבים, כאשר במקום נכחו גם כוחות משטרה במדים, במטרה לשמור על הסדר.

סמוך לשעה 15:30 החלו המפגינים לידות מטחי אבנים לעבר השוטרים, אשר נאלצו להסתתר מאחורי מגנים.

השוטרים הכריזו על פיזור ההפגנה, אולם המפגינים לא נשמעו להוראות השוטרים, נמנעו מלהתפזר והמשיכו לידות אבנים לעבר השוטרים.

בתוך כמה דקות, נפגעו מספר שוטרים מהאבנים שהושלכו לעברם, וכן נפגעו מספר סוסים שהיו במקום מטעם יחידת הפרשים במשטרת ישראל.

מאות מפגינים המשיכו לידות אבנים גדולות לעבר השוטרים ולעבר נידות המשטרה. במקביל, הבעירו המפגינים צמיגים וחסמו את צירי הנסיעה והגישה למקום.

השוטרים נאלצו לסגת לכיוון צומת הכניסה לשוב חורה, אך המפגינים התקדמו לעבר השוטרים והמשיכו בידוי אבנים מתוך כוונה לפגוע בהם.

האירוע נמשך שעות ארוכות, במהלכן המשיכו המפגינים לידות אבנים לעבר השוטרים ואף הציתו עגלה של המשטרה; גדר משטרתית; עמוד חשמל בכניסה לשוב; עצים ושדה קוצים סמוך. כן, נרגמו נידות המשטרה באבנים ונזרק בקבוק תבערה לעבר השוטרים.

על פי המפורט בכתב האישום, נטלו כל הנאשמים חלק באירועים שפורטו לעיל.

הנאשם 1 השתתף בידוי האבנים לעבר כוחות המשטרה מתוך כוונה לפגוע בשוטרים, לפגוע בנידות המשטרה, להכשיל השוטרים במילוי תפקידם.

במהלך האירוע, עמד הנאשם 1 במרחק של כ- 10 מ' מהשוטר ע.ת.4 וידה לעברו אבן בגודל בינוני.

אותו שוטר, בהיותו חובש כובע משטרתית, רץ לעבר הנאשם 1 וקרא לו לעצור אך הנאשם 1 המשיך בריצה מהירה

במטרה להכשיל את השוטר ולמנוע ממנו מלבצע את תפקידו.

במהלך האירוע, נאשם 2 השתתף בידוי אבנים לעבר כוחות המשטרה, במטרה לפגוע בשוטרים ובנידות המשטרה ולהכשיל השוטרים במילוי תפקידם; חלק מהאבנים פגעו בנידות ובשוטרים.

במהלך האירוע, נאשם 3 השתתף בידוי אבנים לעבר כוחות המשטרה במטרה לפגוע בשוטרים, בנידות המשטרה ולהכשיל את השוטרים במילוי תפקידם.

חרף מספר הודעות למפגינים לפנות את המקום מאחר שהם משתתפים בהתקהלות אסורה, סירב הנאשם 4 לעזוב את המקום, ובכך המשיך בהתקהלות אסורה לאחר שניתנה הוראת התפזרות.

כאשר הובא הנאשם 4 לחדר המעוכבים בתחנת משטרת העירות, סירב לבקשת אחד השוטרים לשבת במקומו, נעמד מול אותו שוטר, היכה אותו באמצעות ידו השמאלית, בעט ברגלו השמאלית, שרט אותו בפניו וגרם לו לחבלות בדמות שריטה ליד העין והאוזן וכן שריטה ברגל.

במהלך האירוע, ידה הנאשם 5 אבנים לעבר כוחות המשטרה במטרה לפגוע בשוטרים ובנידות המשטרה ולהכשיל את השוטרים במילוי תפקידם. נאשם 5 הרים אבנים מהקרקע והכניסן לכיסיו על מנת לידות אותן לעבר השוטרים.

בשל האירוע, נחבלו שוטרים רבים ונזקקו לטיפול רפואי; נגרם נזק למספר רב של נידות משטרה, נגרם נזק לרכוש משטרה ולסוסים של יחידת הפרשים.

כתב האישום הוגש מספר ימים בסמוך לאירועים המתוארים. לאחר שהדיון נדחה על מנת לאפשר סיום הליכים מקדמיים, כפרו כל הנאשמים בעובדות ובעבירות והתיק נקבע לשמיעת ראיות.

לאחר שבית המשפט שמע את מכלול העדויות; עיין במכלול הראיות שהוצגו בכתב, ניתנה, ביום 26/11/15, הכרעת דין, במסגרתה מצא בית המשפט, כי התביעה עמדה בנטל המבסס קביעה, במידת הודאות הנדרשת בפלילין, כי הנאשמים עברו עבירות כדלקמן:

הנאשם 1 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם; ניסה לתקוף שוטרים בעת מילוי תפקידם, בחבורה ובאמצעות נשק קר, במטרה למנוע מהם מלבצע את תפקידם, בכך שזרק לעברם לפחות אבן אחת, בגודל בינוני וכן אחראי, מכוח דיני השותפות, לזריקת אבנים ובקבוקי תבערה לעבר השוטרים ופגיעה בהם, בנידות המשטרה, ברכוש המשטרה ובסוסי המשטרה.

בגין המעשים הספציפיים מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים

151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; הפרעה לשוטרים, בניגוד לסעיף 275 לאותו חוק; נסיון לתקיפת שוטרים
בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3), ביחד עם סעיף 25 לאותו חוק; מכח דיני השותפות הורשע נאשם זה
גם בעבירות נוספות של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; היזק לכלי רכב,
בניגוד לסעיף 413ה', היזק לבעל חיים, בניגוד לסעיף 451 לאותו חוק.

הנאשם 2 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם; תקף שוטרים בעת מילוי
תפקידם, בחבורה ובאמצעות נשק קר, במטרה למנוע מהם מלבצע את תפקידם, בכך שזרק לעברם אבנים; פגע
בניידות משטרה וגרם להן לנזקים בכך שזרק לעברן אבנים; וכן אחראי, מכוח דיני השותפות, לזריקת אבנים ובקבוקי
תבערה לעבר השוטרים ופגיעה בהם, בניידות המשטרה, ברכוש המשטרה ובסוסי המשטרה.

בגין המעשים הספציפיים מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים
151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; הפרעה לשוטרים, בניגוד לסעיף 275 לאותו חוק; תקיפת שוטרים בנסיבות
מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; היזק לכלי רכב, בניגוד לסעיף 413ה'; מכח דיני השותפות הורשע
נאשם זה גם בעבירות נוספות של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; היזק
לכלי רכב, בניגוד לסעיף 413ה'; היזק לבעל חיים, בניגוד לסעיף 451 לאותו חוק.

הנאשם 3 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם; תקף שוטר בעת מילוי
תפקידו, בחבורה ובאמצעות נשק קר, במטרה למנוע ממנו מלבצע את תפקידו, בכך שזרק לעברו אבן ממרחק 2 - 3
מטר, אשר פגעה בו; וכן אחראי, מכוח דיני השותפות, לזריקת אבנים ובקבוקי תבערה לעבר השוטרים ופגיעה בהם,
בניידות המשטרה, ברכוש המשטרה ובסוסי המשטרה.

בגין המעשים הספציפיים מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים
151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; הפרעה לשוטרים, בניגוד לסעיף 275 לאותו חוק; תקיפת שוטרים בנסיבות
מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; מכח דיני השותפות הורשע נאשם זה גם בעבירות נוספות של
תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לאותו חוק; היזק לכלי רכב, בניגוד לסעיף 413ה';
היזק לבעל חיים, בניגוד לסעיף 451 לאותו חוק.

הנאשם 4 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם; תקף שוטר בעת מילוי
תפקידו, בכך שהכה בצד השמאלי של פניו, באזור האף והשפה העליונה, באמצעות ידו, וכן בעט ברגלו. בנוגע לנאשם
זה, לא עתרה התביעה, בסיכומיה, להרשיעו בעבירות בהתאם לדיני השותפות, וזאת משיקוליה שלה. כן נמנעה מלעתור
להרשעתו בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, בניגוד לסעיף 275 לחוק העונשין, תשל"ז 1977, וזאת חרף
עדותו של ע.ת. 8 כי הנאשם נמנע מלהישמע להוראותיו וחרף העובדה שעצם ההשתתפות בהתפרעות הבלתי-חוקית
מהווה גם הפרעה לפעילות השוטרים.

בגין המעשים הספציפיים מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים

151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, בניגוד לסעיף 273 לאותו חוק.

הנאשם 5 - השתתף בהתפרעות בלתי חוקית; הפריע לפעילות השוטרים במילוי תפקידם. גם בנוגע לנאשם זה, לא עתרה התביעה, בסיכומיה, להרשיעו בעבירות בהתאם לדיני השותפות, וזאת משיקוליה שלה. כן זנחה התביעה, בסיכומיה, עתירתה להרשעתו בעבירה של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1),(2),(3) לחוק העונשין, תשל"ז 1977, חרף כך שהראיות שהוצגו, בהן נראה הנאשם אוסף אבנים במסגרת התפרעות בה נזרקו אבנים לעבר כוחות הביטחון, וכן התבטאויותיו של נאשם זה בחקירתו במשטרה - מאפשרות היו הרשעתו בעבירה זו, או לכל הפחות, בעבירה נגזרת של נסיון לעבור את אותה עבירה.

בגין המעשים הספציפיים, מצא בית המשפט להרשיעו בעבירות של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית, בניגוד לסעיפים 151 - 152 לחוק העונשין, תשל"ז 1977; הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו בניגוד לסעיף 275 לחוק העונשין, תשל"ז 1977.

לאחר מתן הכרעת הדין, התקיימו מספר דיונים לשמיעת פרשת העונש, גם הם נדחו, מספר פעמים, לרוב בשל נסיבות הקשורות לאי-התיצבות הנאשמים או באי כוחם, וכן בשל בקשות דחיה מטעם שירות המבחן.

הערכות שירות המבחן למבוגרים

בדיון שהתקיים לאחר הכרעת הדין, נתבקש תסקיר בעניינם של הנאשמים 2 - 3 בלבד. ב"כ הנאשם 5, מסרה, כי אינה מעוניינת להפנות מרשה לשירות המבחן; ואילו ב"כ הנאשמים 1 ו-4, לא היו נוכחים בדיון מיום 26/11/15 ובשל כך, לא נמסרה עמדתם. בית המשפט הורה בהחלטתו, כי רשאים הם לעתור בכתב, עד למועד שנקבע, להפניית מרשם לשירות המבחן, בצירוף עמדת התביעה על גבי הבקשה.

ב"כ נאשם 5 שינתה טעמה, ועתרה, במסגרת לוח הזמנים שנקבע על ידי בית המשפט, להפנית מרשה לתסקיר. בית המשפט נעתר לבקשתה.

אשר לנאשם 4, הוגשה בקשה, לאחר המועד שנקבע על ידי בית המשפט ובית המשפט הורה לסניגור לצרף עמדת התביעה לבקשה. אלא, שעמדת התביעה לא צורפה על ידי ההגנה, וזאת חרף תזכורת שניתנה מטעם בית המשפט. בנסיבות אלה, מצא בית המשפט, כי ההגנה זנחה בקשתה ולא הוזמן תסקיר בעניינו.

אשר לנאשם 1 - נמנעה ההגנה לעתור להפניתו לשירות המבחן, חרף החלטת בית המשפט בפרוטוקול מיום 26/11/15 וחרף תזכורת נוספת בהחלטה מיום 08/12/15.

בסופו של דבר, הוזמן תסקיר שירות המבחן בעניינם של הנאשמים 2, 3, 5.

לפנים משורת הדין, אפשר בית המשפט להגנה לפרט נתונים בנוגע למצבם האישי של אותם נאשמים, שלא נתבקש בעינם תסקיר, וזאת במסגרת הטיעונים לעונש.

בעניינו של הנאשם 2 הוגש תסקיר המפרט את נסיבותיו האישיות, כבן 22 במועד עריכת התסקיר, רווק, לדבריו עובד בעסק משפחתי בתחום הנגרות והרפדות.

בן למשפחה פוליגמית.

לדבריו, הגיע להפגנה נושא כתב האישום בשל היעדר תעסוקה, על אף שההפגנה לא היתה נוגעת לו או למי מבני משפחתו, המתגוררים בכפר מוכר, שאין בו סכנה להריסת בתים.

הנאשם טען, כי הצטרף להמון שזרק אבנים, ללא הפעלת חשיבה, בהשפעת האוירה במקום. הנאשם התקשה להסביר את מניעיו לעבירה.

חרף התרשמות שירות המבחן, כי אינו מסביר את מניעיו להשתתפות בעבירה, בא שירות המבחן בהמלצה להסתפק בעונש שיקומי במסגרת צו של"צ, בתוספת ענישה מותנית ופיצוי לנפגעי העבירה.

בענינו של הנאשם 3 הוגש תסקיר, המפרט את נסיבותיו האישיות, כבן 20 בעת עריכת התסקיר, רווק, אינו עובד.

בן למשפחה פוליגמית.

בתקופת התבגרותו, התקשה, לעיתים, לעמוד בגבולות של המסגרת החינוכית.

מסר מידע מצומצם בנוגע לקשריו החברתיים ושירות המבחן מסר, כי התמונה בנוגע לקשריו עם חברה שולית, נותרה בלתי ברורה.

לדברי הנאשם בפני שירות המבחן, חזר באוטובוס מבאר-שבע לאחר בילוי בעיר באר-שבע (יצוין ההפגנה התקימה ביום השבת, סמוך לשעה 14:30). לדבריו, מסלול הנסיעה של האוטובוס עבר בישוב חורה. כשהבחין הנאשם בהפגנה, ירד מהאוטובוס (מתוך סקרנות), ולאחר זמן קצר השתכנע לקחת חלק פעיל בהתפרעות.

שירות המבחן התרשם, כי הנאשם התקשה לערוך בחינה פנימית בנוגע לעבירות שעבר וכי הצער אותו הביע הינו בעיקר לנוכח המחירים שמשלם בגין הסתבכותו.

שירות המבחן התרשם מגורמי סיכון להישנות עבירות, כאשר הנאשם אינו נוטל אחריות מלאה על מעשיו ולעיתים מוצא מענה לצרכיו בקשר עם חברה שולית.

שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית בעניינו של נאשם זה ובא בהמלצה להשית עליו עונש מאסר בפועל קצר, לריצוי בדרך של עבודות שירות, בצירוף עונש מותנה מרתיע.

בעניינו של הנאשם 5, הוגש תסקיר המפרט את נסיבותיו האישיות, כבן 27, נשוי ואב לשלושה, אינו עובד ומתפרנס מהבטחת הכנסה, לדבריו בעקבות תאונת עבודה שעבר.

לדבריו, לא היה מודע לקיומה של ההפגנה ועבר במקום באקראי, בזמן שהסיע את אשתו לביתו. לאחר שהוריד את אשתו בבית, חזר למקום כדי להתעניין בהפגנה. לדבריו, אסף שתי אבני חצץ מהרצפה, ניקה אותו והכניס לכיסו, מסיבה אותה אין בידיו להסביר, אך עמד על כך, כי לא התכוון לעשות באבנים שימוש נגד השוטרים. לדבריו, הזדמן למקום הלא נכון בזמן הלא נכון (כאמור, מסר קודם לכן, כי הבחין בהפגנה, הסיע את רעיתו לביתם וחזר להפגנה).

חרף אי מתן הסבר לענין איסוף האבנים, לנוכח היעדר עבר פלילי ונטילת האחריות מצדו, בא שירות המבחן בהמלצה לבטל הרשעתו בדין ולהתספק בענישה שיקומית במסגרת צו של"צ.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס

לאחר שמיעת פרשת העונש, הורה בית המשפט על הפניית הנאשמים 4 - 5 לחוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס.

הנאשם 4 נמצא מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

הנאשם 5 נמצא לא מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות, לנוכח מצבו הבריאותי (תאונת העבודה שעבר).

ראיות לעונש

התביעה הגישה, לענין העונש, המרשם הפלילי של הנאשם 3 (ת/23). מהמרשם עולה, כי הנאשם הורשע, לאחר הסתבכותו בעבירות דנן, בעבירה של הפרת הוראה חוקית.

ההגנה הגישה, מכתב מעסיק בענינו של הנאשם 3 (נ/4), שם פורט מטעמו של המעסיק, מר סלימאן אלעמור, כי הנאשם מועסק במוסך לתיקון תקרים ("פנצ'ריה") שבבעלותו וכי התגלה כאדם חרוץ, לויאלי ויסודי, נעים הליכות ומסביר פנים. עוד הוגשו, מטעם ההגנה, תלושי שכר של הנאשם 3 (נ/5).

ההגנה אף העידה, לענין העונש, את דודו של הנאשם 3, אשר טען, כי הנאשם 3 למד ממעצרו וכי מתחרט על המעשים שעשה, בשל כך ש"נקלע לסיטואציה". עוד העידה ההגנה את בן דודו של הנאשם 3, אשר טען, כי המדובר באדם חיובי, שאינו אלים, אהוד על בני הישוב.

שני העדים בקשו להקל בעונשו של הנאשם 3.

טענות הצדדים

התביעה הגישה טענותיה לעונש בכתב (ת/24).

התביעה הדגישה, כי בהתאם לממצאי הכרעת הדין, היו השוטרים במקום נתונים תחת מתקפה קשה וספגו מטחי אבנים, שאלתם אותם להסתתר מאחרי מגנים. עשרות שוטרים נפצעו וכן נפצעו סוסי המשטרה. בנוסף, הוצתו גדירות, כבלים, ואף נזרקו בקבוקי תבערה.

התביעה טענה, כי הזלזול בשוטרים כנציגי שלטון החוק, עלול לערער את יציבות משטר החיים באזור, מה גם, שהאירוע פורסם בכלי התקשורת השונים.

התביעה עתרה, כי על בית המשפט להשמיע קול ברור להוקעת המעשים, שאך בדרך נס, לא גרמו לפגיעות קשות.

משנה חומרה רואה התביעה בכך, שהעבירות נעברו במסגרת מחאה על רקע אידיאולוגי, תוך נסיון לכפות על רשויות המדינה, בכוח הזרוע, לשנות החלטתן.

התביעה מבקשת להבחין ענינם של הנאשמים דנן מאחרים אשר נדונו, בגין אותה פרשה, לענשי מאסר במסגרת הסדרי טיעון, שנבעו משיקולים שונים. בענינם של הנאשמים דנן, נשמעו הראיות ולא נקשר הסדר כלשהו.

התביעה עותרת להשית על הנאשמים 1 - 3, עונש מאסר במסגרת מתחם שינוע בין 3 - 6 שנות מאסר בפועל. ואילו על הנאשמים 4 - 5, בין שנה לשנתיים מאסר בפועל.

עוד עותרת התביעה להשתת מאסר מותנה מרתיע וכן עיצום כספי משמעותי בדמות קנס, שיתן ביטוי לנזק הכספי שנגרם לאנשי המשטרה, לצידוד המשטרתי ולבעלי החיים שברשות המשטרה.

התביעה עותרת להימנע ממתן משקל משמעותי לחלוף הזמן מאז שנעברו העבירות, זאת לנוכח כך שמרבית הדחיות, הן בשלב הכרעת הדין והן בשלב פרשת העונש, נגרמו בשל בקשות ההגנה.

התביעה טוענת, כי לא הוצגו כל נסיבות מיוחדות המצדיקות הטלת עונש שיקומי על הנאשמים.

בהיעדר עבר פלילי, למעט הרשעה אחת בנוגע לנאשם 3 (שהיא לאחר הסתבכותו זו), ולנוכח ההמלצת החיוביות מטעם שירות המבחן, עותרת התביעה להשית על הנאשמים עונשי מאסר בפועל ברף התחתון של מתחם הענישה.

ב"כ הנאשם 1 טען, כי המדינה "יצאה מפרופורציות" בהתייחסותה למקרה דנן.

לדבריו, עתירה למתחם ענישה כפי שעתרה התביעה בענינו של נאשם ש"זרק אבן" אינה צודקת.

לדבריו, המדובר באדם כבן 50, אב לתשעה ילדים, ללא הרשעות קודמות.

לטענת ב"כ הנאשם 1, העונש הראוי בענינו הנו מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

ב"כ הנאשמים 2 - 3 הגיש טיעונו בכתב ובית המשפט נעתר לבקשתו להשלים הטיעונים על פה.

ההגנה טענה, כי המדובר בהסתבכות בודדת.

ההגנה טענה, כי הנאשמים דנן "נסחפו" לעבור העבירות לאור ההתססה שהיתה במקום, וכי אין ליחס להם האחריות לכל גל זריקת האבנים שהיה במקום.

ההגנה טענה, כי הנאשמים 2 - 3 הם "בגירים צעירים", אשר בשל כך לא הבינו הפסול שבמעשיהם.

ההגנה טענה, כי הנאשמים מבקשים להשאיר את הסתבכותם מאחור ולהמשיך בחייהם וכי בשל כך - על בית המשפט לנקוט עמם בענישה שיקומית.

ההגנה בקשה לקחת בחשבון התקופה הארוכה בה נתונים הנאשמים בתנאים מגבילים וכן את חלוף הזמן מאז העבירות.

ההגנה טענה, כי מתוך מאות המשתתפים בהפגנה, מוצה הדין עם בודדים בלבד.

ההגנה עותרת לאמץ המלצות שירות המבחן, תוך שהנאשמים 2 - 3 מתחייבים, לטענת הסניגור, כי לא ישובו לסורם.

ב"כ הנאשם 4 טען, כי הנאשם כבן 29 כיום, אב לשישה.

הסניגור ביקש לקחת לזכותו של הנאשם את העובדה כי שירת כשוטר במשמר הגבול.

לדבריו, הנאשם נקלע לסיטואציה של ההפגנה ולא יכול היה לציית להוראות השוטר לעזוב המקום עקב הסכנה שחש.

אשר לעבירה של תקיפת שוטר בתחנת המשטרה, נטען, כי הנאשם 4 היה כבול בידיו וכי מעצרו היה בלתי חוקי, עוד נטען, כי הותקף על ידי השוטרים. יצוין, טענות אלה אינן עומדות בקנה אחד עם הקביעות בהכרעת הדין.

עוד עתר הסניגור, כי בית המשפט יקח בחשבון תקופת מעצרו של הנאשם 4 והיותו, תקופה ארוכה, בתנאים מגבילים.

ב"כ הנאשם 4 עתר, כי בית המשפט לא ימצה הדין עם הנאשם.

ב"כ הנאשם 5 טענה, כי המדובר בנאשם נורמטיבי, נשוי ואב לשלושה.

לדברי הסניגור, קימת אבחנה משמעותית בין חלקו של נאשם זה, שהורשע בגין התקהלות בלתי חוקית בלבד, לבין האחרים.

ההגנה עותרת לבטל הרשעת הנאשם 5 בדין ולאמץ המלצת שירות המבחן.

בדברו האחרון, מסר הנאשם 1, כי כל חייו שמר על החוק ואפילו כאשר מאן דהוא היה חייב לו כסף, פנה לבית המשפט ולא נקט בשיטות אחרות לגביית החוב, למרות שהיתה לו האפשרות לכך.

לדבריו, למד לימודי דת במכללה איסלאמית בעיר חברון וילדיו לומדים במוסדות אקדמיים בישראל.

לדבריו, השתתף בחייו בהפגנות רבות, לרבות בהפגנות נגד מצעד הגאווה בעיר תל-אביב.

לדבריו, ההפגנה נושא כתב האישום לא היתה נוגעת לו אישית, שכן הוא מתגורר בשלוה, אך הוא דואג לאחרים, שהורסים את הבתים שלהם.

בדברו האחרון, מסר הנאשם 2, כי מאז המקרה השתנו חייו וכי מסכים, כי יושת עליו עונש מאסר מותנה.

הנאשם 3 בחר שלא למסור דברו האחרון.

בדברו האחרון, מסר הנאשם 4, כי בעקבות שירותו במשמר הגבול, מכיר את החוק וכי הוא לוקח אחריות ומתחרט על מעשיו בהפגנה. עם זאת, עמד על כך, כי הותקף על ידי השוטרים בתחנת המשטרה.

בדברו האחרון, מסר הנאשם 5, כי לא עשה דבר וכי מצטער על מעשיו ונכון לשלם את חובו לחברה. לדבריו, הסתכותו זו מפריעה לו לקבל רשיון לנהיגת אוטובוס.

דין והכרעה

העבירות שעברו הנאשמים הן בעלות מספר מאפייני חומרה.

יש בהן בבחינת התרסה כלפי שלטון החוק.

יש בהן בבחינת ערעור הסדר הציבורי ומרקם החיים המשותף באזור. ערעור כזה, שעלול להביא לתוצאות קשות כלפי כל הצדדים המעורבים.

יש בהן כדי לרתק כוחות אכיפה והמשטרה ולמנוע מהם למלא את תפקידם כולל יעדים אחרים בתחום מיגור הפשיעה.

מעבר לפן הכללי, נגרמה גם פגיעה לשלומם ולבטחונם האישי של אנשי המשטרה. גבי כך כבר נאמר, לא פעם, כי על בית המשפט לשמש להם כ"חומת מגן" שתאפשר פעילותם ללא מורא.

בנוגע לכך, ראוי להביא מדברי בית המשפט העליון בפסק הדין ע.פ. 5214/13 **מחמוד סירחאן נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים):

אכן, יש להביע סלידה ושאת נפש ממעשי תקיפה המכוונים כלפי העוסקים במלאכת השמירה על בטחונו של הציבור ועל אכיפת החוק. "מעשי תקיפה ואיומים כלפי שוטרי משטרת ישראל, רק מפני שהם ממלאים את תפקידם כחוק, מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה בנציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות" (עניין מוסא, שם). אינטרס הציבור מחייב אפוא ששוטרים יוכלו למלא את תפקידם ללא מורא ופחד (ע"פ 500/87 בורוכוב נ' מדינת ישראל (8.3.1988)). מדיניות של ענישה מכבידה ומרתיעה בגין עבירות אלימות נגד שוטרים משרתת אינטרס זה ועל כן היא ראויה (רע"פ 5940/06 גל נ' מדינת ישראל (18.12.2006); עניין מוסא, שם).

כן נאמר בפסק הדין ע.פ. 9878/09 **מדינת ישראל נ' מוסא** (פורסם במאגרים):

משטרת ישראל היא הלכה למעשה הגילוי היום יומי של שלטון החוק במדינת ישראל, ומוטלים עליה תפקידים רבים במדינתנו רווית הקשיים, המתחים והאיומים, ונדמה כי אף גוף משטרתי במדינה דמוקרטית לא נאלץ להתמודד עם האתגרים הרבים הניצבים בפני משטרת ישראל, החל מגילוי פשעים ומניעתם וכלה בהתמודדות עם מתקפות טרור, אכזריות. שוטרי משטרת ישראל, כמו אנשי שאר זרועות הביטחון, עושים לילות כימים למען שמירה על ביטחון הציבור, ועל כן מחויבים אנו לעשות ככל שניתן על מנת להגן עליהם מפני מי שמנסים להלך עליהם אימים ולפגוע בעבודתם החשובה, אשר נעשית למען כלל הציבור ולהבטחת ביטחונו האישי. ללא הגנה ראויה על אוכפי החוק לא תוכל המדינה להבטיח לציבור הרחב אכיפה יעילה של החוק והבטחת הסדר הציבור.

שלומם הגופני והאישי ושלום חייהם של השוטרים אינו הפקר, ועל בית המשפט ליתן להם הגיבוי המתאים כאשר מותקפים בעת שממלאים את תפקידם.

המעשים אף גרמו נזקים קשים למדינה ולרכושה, בתחום הממוני.

יצוין, כי כאשר המדובר בהמון מתפרע, אין ליחס חשיבות רק למעשיו הפרטניים של משתתף זה או אחר, אלא, כל אחד מהנוכחים בהמון המשולהב שותף למעשיהם של האחרים. ראו, לענין זה, פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, הרכב אב"ד כב' ס.ג. (כתוארה אז) ר' יפה כץ, עפ"ג 61636-11-15 **אלדרארגה נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים).

בית המשפט אינו מקבל הטענה, כי ראוי להקל עם הנאשמים בשל כך שהעבירות נעברו במסגרת מחאה על החלטת הממשלה בנוגע לארגון מחדש של הקרקעות בנגב, בעקבות המלצות ועדת "פראוור".

לענין זה, כבר נפסק על ידי בית המשפט המחוזי, כי זכות המחאה, אין בה כדי להצדיק אלימות או חריגה מהחוק. ראו עמ"ת 30520-02-11 **מדינת ישראל נ' אבו מדיעם ואח'** (פורסם במאגרים, 17.02.11):

בפתח הדברים יודגש כי שומה עלינו למתוח קו חד וברור בין זכות המחאה, הביטוי וגם הצעקה, לבין אלימות פרועה ומסוכנת בכלל וכזו המכוונת כנגד שוטרים ואוכפי החוק בפרט.

הנסיון להצדיק יידוי אבנים בשוטרים באיצטלת חופש הביטוי והמחאה הינו הרסני ומקעקע מן היסוד אושיות בטחון וסדר בחברה.

תקיפת שוטרים תוך רגימתם באבנים במהלך התקהלות סוערת הינה תופעה קשה חמורה ומסוכנת.

כשהדברים נעשים על רקע אידיאולוגי וכחלק מ"מאבק אזרחי" שיטתי ועקבי חמורים הדברים שבעתיים וכך גם המסוכנות הנודעת ממעשים שכאלה.

זכות המחאה והביטוי אין משמעה התפרקות מערכי חוק ומתן היתר גורף לאלימות קיצונית.

אדרבא, חברה דמוקרטית חפצת חיים חייבת להפנים אל תוכה את המסר החד והברור כי אלימות ופריעת חוק מקעקעים בראש ובראשונה את היתכנות קיומה של זכות הביטוי המחאה והצעקה.

ראו, בנוסף, ע"פ 1599/08 לוינשטיין נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים):

מי שחש כך, ראוי שיעלה שוועתו ויעשה כל שביכולתו החוקית לעשות במסגרת ישראל הדמוקרטית כדי למנוע את רוע הגזרה (כהבנתו) ולשכנע את הציבור בצדקת עמדתו... חילוקי דעות, חריפים ככל שיהיו, אינם יכולים לשמש אמתלה לפריקת כל עול ולמעשים פליליים.

משנה חומרה נובעת מהשימוש שעשו הנאשמים 1 - 3 וכן מפגינים רבים במקום בנשק קר - ידוי אבנים. כבר נאמר לא פעם, כי אבן עלולה לקפד חיים ובעת האחרונה, למרבה הצער אף אירעו מקרים לא מעטים בהם נהרגו עוברי אורח, או נפצעו קשה, כתוצאה מפגיעת אבן. בין היתר, הפעוטה אדל ביטון, אשר, כתוצאה מידי אבן לרכב בו נסעה, נפגעה קשה, פגיעת ראש, שהתה כארבע שנים מחוסרת הכרה כ"צמח", לאחר מכן נפטרה; הריגתו של האזרח אלכסנדר לבלוביץ, שנסע לתומו לארוחת ליל הסדר ברכבו בעיר ירושלים; פגיעת ראש קשה לשוטר מתחנת עירות, שנזקק עד היום לשיקום; ועוד, ועוד.

לענין זה נפסק, בפסק הדין עפ"ג 30191-02-15 מדינת ישראל נ' אגרוף (פורסם במאגרים, 31.03.15), כדלקמן:

העבירות שבהן הורשע המשיב חמורות במהותן ובנסיבות ביצוען. כבר נפסק, לא אחת, כי הסיכון הנשקף לביטחון הציבור מאירועי אלימות קשים, ובכלל זה ידוי אבנים וחפצים לעבר גורמי אכיפת החוק, מחייב הטלת ענישה מחמירה. בהקשר זה נפסק, כי אבן מהווה נשק קר ופגיעתה עלולה לגבות מחיר דמים. משנה חומרה יש לראות בביצוע העבירות האמורות כלפי אנשי אכיפת החוק אגב התפרעויות רבות משתתפים; שכן באירועים אלו מתווסף גורם של התרסה נגד שלטון החוק ומרות המדינה, מוגבר החשש מהסלמת האלימות עד כדי סיכון בפגיעות בגוף או בנפש, וגורמי אכיפת החוק נתקלים בקושי של ממש בהשלטת הסדר הציבורי. על-כן נדרש, כי בעבירות אלו תוטל ענישה מחמירה, זאת הן משיקולי גמול והוקעת המעשים, הן מטעמים של הגנה על ביטחון הציבור מפני הסיכון הממשי הנשקף ממבצעי

המעשים, והן מטעמים של הרתעה אפקטיבית - אישית וכללית.

במקרה זה, מעבר לשימוש בנשק הקר, נעשה, על ידי מי מהמפגינים, שימוש גם בנשק חם - בקבוק תבערה, וכן הוצתו שדה, עצים, גדרות ועמוד חשמל - כאשר אף ההצתה נושאת בחובה פוטנציאל סיכון עצום והרה אסון לשלומם ולחיייהם של העוברים במקום ושל אנשי כוחות האכיפה.

לא תהיה זו הפרזה לאמר, כי עצימותה של האלימות שהופעלה בהתקהלות זו, היא מן החמורות ביותר.

מלחמתן של רשויות החוק בתופעות מסוג זה, אינה יכולה ואינה רשאית להישאר במישור הרטורי בלבד. עליה לבוא ידי ביטוי גם במישור המעשה, תוך גזירת ענשי מאסר ממשיים.

בית המשפט מקבל טענת ההגנה, כי ככלל, כל העבירות שנעברו במסגרת ההתקהלות נושא כתב האישום, מהוות בבחינת אירוע אחד. עם זאת, בנוגע לנאשם 4, קיים אירוע נוסף, נפרד, והוא - תקיפת השוטר בתחנת המשטרה. אירוע זה התרחש לאחר שהנאשם 4 כבר נעצר והובא לתחנת המשטרה ואין לו קשר ישיר לדברים שארעו במסגרת ההתקהלות.

קביעת מתחם הענישה

מתחם הענישה בנוגע לעבירות של תקיפת השוטרים והפגיעה בציוד המשטרה, במסגרת התקהלות רבת משתתפים, על רקע מחאה כלפי החלטה שלטונית, כולל שימוש בנשק קר - ידוי אבנים ואף בנשק חם (בקבוק תבערה) ובהצתות:

בפסק הדין עפ"ג 31060-04-14 **אטרש נ' מדינת ישראל**, אישר בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, מתחם ענישה שנקבע בבית משפט זה, בגין מעשי עבירה שכללו תקיפת שוטרים תוך ידוי אבנים מסיבי לעברם, כך שינוע בין שנה לשלוש שנות מאסר בפועל. יצוין, באותו מקרה לא נבעה תקיפת השוטרים מרקע אידיאולוגי (אלא המדובר היה בנסיון לסכל מעצרו של בן משפחה), ולא נגרמו חבלות לשוטרים המותקפים. כמו כן, באותו מקרה, לא היה מדובר בהתקהלות המונית שבמסגרתה התפרעות בלתי חוקית.

כאשר, בעקבות התקיפה, נגרמה חבלה לשוטרים, אושר מתחם ענישה המגיע עד 5 שנות מאסר בפועל. ראו ע.פ. 5214/13 **סירחאן נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים). גם שם, לא היה מדובר בהתפרעות או בתקיפה על רקע אידיאולוגי.

במקרה בו נעברו עבירות של התפרעות על רקע אידיאולוגי ביחד עם נסיון לתקוף שוטרים (ולא עבירה מוגמרת), קבע בית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, תוך שקיבל את ערעור המדינה, מתחם ענישה

המגיע עד 18 חדשי מאסר. ראו עפ"ג 30191-02-15 **אגרוף נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים - 31/03/15).

לכל אלה יש להוסיף, כי **בתיקון מספר 119 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977**, אשר התקבל בשנת תשע"ה - 2015, נקבעה עבירה ספציפית שענינה ידוי אבנים וכן הוחמרה ענישה הנוגעת לעבירות אלה, כאשר המדובר בידי אבנים לעבר כלי תחבורה. באותו תיקון אף נקבע עונש מינימלי של חמישית העונש שנקצב בגין העבירה. אמנם, התיקון אינו חל בענינו, היות שנתקבל לאחר שנעברו העבירות, ואף עיקר העבירות במקרה דנן, לא כוונו כלפי כלי רכב (אם כי גם כלפיהם), אך יש בו כדי ללמד על החומרה שרואה המחוקק בתופעת ידוי האבנים, המהוות נשק קר לכל דבר ואשר ובשנים האחרונות הביאו לקיפוד חייהם של אזרחים תמימים ואף לפגיעה חמורה, עד כדי נכות, של אנשי מערכת אכיפת החוק.

מכל המקובץ, כאשר המדובר בתקיפת שוטרים, בנסיבות מחמירות, על ידי המון משולהב, תוך שימוש בנשק קר בדמות אבנים, תוך ידוי בקבוק תבערה ותוך גרימת חבלות ואף נזק ממשי לרכוש ולבעלי חיים תמימים - כל זאת על רקע נסיון להביא, בדרך אלימה, לביטול החלטה שלטונית - מוצא בית המשפט לקבוע מתחם ענישה שינוע בין שלוש ועד שש שנות מאסר בפועל.

מתחם זה נקבע גם בענינם של מספר מעורבים נוספים באירוע ההתקהלות נושא כתב האישום. ראו ת.פ. 18218-03-14 **מדינת ישראל נ' אלסייד** (גזר דין מיום 26/03/17); ת.פ. 12584-12-13 **מדינת ישראל נ' אלסייד** (גזר דין מיום 16/02/17).

ערעור על גזר הדין האחרון נדחה, בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים. ראו עפ"ג 3109-03-17 **אלסייד נ' מדינת ישראל** (24/05/17).

אשר למתחם הענישה בנוגע לעבירות שענינן השתתפות בהתקהלות אסורה (העבירות בהן הורשעו הנאשמים 4 - 5):

כאן, המצב שונה, שכן לנאשמים אלה מיוחסת, בעיקר, הנוכחות במקום, בצירוף מספר עבירות נלוות, אך אין מיוחסת להן מעורבות בעבירות האלימות החמורות כלפי השוטרים וכלפי הרכוש.

רק לאחרונה, בפסק הדין עפ"ג 61636-11-15 **אלדרארגה נ' מדינת ישראל** (להלן: "**פרשת אלדרארגה**"), אישר בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, הרכב אב"ד כב' ס.ג. השופטת ר' יפה-כץ, גזר דין של בית משפט השלום בנוגע לעברין אחר שהשתתף בהתקהלות שהיתה שקטה יותר בנסיבותיה, אשר העמיד מתחם הענישה בגין אותן עבירות - בין מאסר בן מספר חדשים שיכול וירוצה בעבודות שירות ובין 12 חודשי מאסר בפועל. באותו מקרה, אישר בית המשפט המחוזי, ברוב דיעות, הענשים שהושתו על הנאשם, אף הוא צעיר ללא עבר פלילי, והם - חמישה חדשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; וכן מאסר מותנה ועיצום כספי מסוג קנס. בית המשפט המחוזי קבע, כאמור, בנוגע לאותו אירוע ממש:

מדובר באירוע חמור שתחילתו בהפגנה ברישיון תוך מימוש זכות המחאה השמורה לכל אזרח במדינה דמוקרטית וסופו בחריגה קשה מזכות המחאה הלגיטימית עד כדי התפרעות אלימה והפרת הסדר ציבורי למשך זמן ממושך. בצדק קבע ביהמ"ש, כי שיבוש מהלך החיים של הציבור, כפי שנעשה במקרה שבפנינו, מחייב עונש הולם הכולל בין היתר גם מאסר בפועל, ובמיוחד כאשר הדברים לוו בפגיעה גופנית בשוטרים שביצעו עבודתם.

בגזר הדין ת.פ. 42341-07-13 **מדינת ישראל נ' אבו אחמד** (24/02/16), נקבע מתחם דומה, אשר הגיע עד עשרה חדשי מאסר בפועל, אם כי המדובר היה בהתקהלות שקטה יותר, תהלוכה בכביש הראשי בבאר-שבע, ולא היו בה מאפיינים אלימים, כה קיצוניים, כמו במקרה דנן. בערעור שהוגש על אותו גזר דין (עפ"ג 3109-03-17), ניתנה הקלה בת חודש אחד בתקופת המאסר שנגזרה, בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם, אך בית המשפט המחוזי לא מצא להתערב בסוג הענישה או במתחם הענישה ואף ציין, כי בצדק סבר בית משפט קמא, שלא ניתן לסיים ההליך בגין עבירות מסוג זה, בלא עונש של מאסר בפועל, ולו לריצוי בדרך של עבודות שירות.

בפסק הדין ענ"פ 8033-07-14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (08/09/14), התקבל ערעור המדינה על פסק דין בית המשפט השלום לנוער בענינו של קטין, שהועמד לדין בגין עבירה של השתתפות בהתקהלות אסורה - אותה התקהלות נושא כתב האישום בתיק דנן, ונדון, בבית המשפט דלמטה, לענישה שיקומית במסגרת צו דרכי טיפול. חרף היותו קטין, ללא הרשעות קודמות - קיבל בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים הרכב אב"ד כב' ס.ג. (כתוארה אז) השופטת ר' יפה-כץ, את ערעור המדינה והורה על החמרת העונש למאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות.

בהתאם לפסיקה שפורטה לעיל; בהתחשב בעקרון ההלימה; בשים לב לפגיעה בערכים המוגנים; מוצא בית המשפט להעמיד את מתחם הענישה בגין עבירות שענינן התקהלות אסורה, במנעד שבין מספר חדשי מאסר בפועל (יכול שירוצו בעבודות שירות במקרים המתאימים) לבין שנים עשר חדשי מאסר בפועל.

אשר למתחם הענישה בגין לעבירות של הפרעה לשוטרים בעת מילוי תפקידם - מתחם זה, נבלע במתחמי הענישה שנקבעו בגין העבירות שענינן ההשתתפות בהתקהלות אסורה, שכן מהות ההפרעה לשוטרים באה ידי ביטויה, בין היתר, בכך שהנאשמים להם יוחסה אותה עבירה (נאשמים 1-4), לא נשמעו להוראות השוטרים.

אשר למתחם הענישה בגין העבירה שעניינה תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו - עבירה בגינה הורשע הנאשם 4 בלבד, לנוכח התנהגותו בתחנת המשטרה:

בפסק הדין רע"פ 8172/10 **גיזאווי נ' מדינת ישראל** (2010), אושר עונש מאסר בן 16 חדשים בגין תקיפת שוטר אשר כללה דחיפה שהביאה לנפילתו, בנסיון לברוח מעיכוב.

בפסק הדין עפ"ג 49806-07-13 **אלסנע נ' מדינת ישראל** (01/01/14), נדחה ערעור נגד גזר דינו של בית משפט זה, בו הושת עונש מאסר בן 20 חדשים על מי שתקף שוטר באגרופ בפניו, בנסיון להימלט ממעצר.

בגזר הדין ת.פ. (ירושלים) 4059/09 **מדינת ישראל נ' כהן** (21/04/13) נקבע מתחם ענישה שינוע עד מספר חדשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, בגין מקרה של תקיפת שוטר במסגרת תגרה בין אזרחים.

במובחן מהמקרים שפורטו לעיל, במקרה דנן, הורשע הנאשם 4 בעבירה קלה יותר, בניגוד לסעיף 273 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, כשהשוטר הותקף על ידו בהיותו עצור, ובית המשפט מוצא להעמיד מתחם הענישה בגין עבירה זו, בנסיבותיה, בין מאסר בפועל קצר ועד למאסר בפועל למשך שנה.

בגין מכלול העבירות בהן הורשע כל אחד מהנאשמים, תוך חפיפה בין המתחמים שנקבעו לעבירות השונות, למעט הצטברות חלקית במתחמים שנקבעו בנוגע לשני האירועים בגינם הורשע הנאשם 4, קובע בית המשפט מתחמי ענישה כדלקמן:

- א. לנאשמים 1 - 3: מתחם ענישה שינוע בין 3 - 6 שנות מאסר בפועל;
- ב. לנאשם 4: מתחם ענישה שינוע בין 6 - 18 חדשי מאסר בפועל;
- ג. לנאשם 5: מתחם ענישה שינוע בין 6 - 12 חדשי מאסר בפועל.

לענשים אלה יתווספו ענשי מאסר מותנים וכן עיצומים כספיים מסוג קנסות, שיביאו ידי לידי ביטוי את הנזקים הקשים שנגרמו כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, לרבות הפגיעה בצידוד, בגדרות, בנידות משטרה, בסוסי המשטרה, במתקני תשתית ואף בעצים ובשדה.

הרשעת הנאשם 5 בדין

ההגנה עותרת להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם 5 בדין.

בשורה של פסקי דין מהעת האחרונה נקבע, כי התבחינים בנוגע לביטול הכרעת דין מרשיעה הם שניים: האחד - האם עצם המעשים מאפשרים, מבחינת המסר שיועבר לציבור, כי בית המשפט ישקול ביטול הכרעת הדין המרשיעה; השני - האם הצביע הנאשם על פגיעה ממשית וקונקרטיה בסיכויי תעסוקתו בעתיד.

במקרה דנן, כבר נקבע, בפסק דינו של בית המשפט המחוזי עפ"ג 19343-04-16 **אבו אחמד נ' מדינת ישראל** (29/05/16), כי טיב העבירה של השתתפות בהתקהלות אסורה, אינו מאפשר, מבחינת האינטרס הציבורי, להימנע מהרשעה. כאמור לעיל, באותו מקרה המדובר היה בהתקהלות שקטה יותר בנסיבותיה.

הוסף לאמור, הנאשם 5 אינו עובד, אלא, כעולה מתסקיר שירות המבחן בענינו, מזה מספר שנים מתפרס מקצבת

הבטחת הכנסה, לטענתו עקב נכות מעבודה.

ברי, כי בנסיבות אלה, ובהינתן מתחם הענישה שנקבע, המחייב השתת ענשי מאסר בפועל - אין מקום להימנע מהרשעתו.

שיקולי שיקום

ההגנה עותרת לחרוג ממתחמי הענישה שנקבעו משיקולי שיקום.

לענין זה, כבר קבע בית משפט זה לא פעם, כי המילה "שיקום", איננה בבחינת לחש קסמים, אשר יאפשר, בכל עת, חריגה ממתחם הענישה.

על מנת לחרוג ממתחם הענישה משיקולי שיקום, על ההגנה להצביע, ראש וראשית, על מצוקה חריגה או התמכרות ממנה סובל הנאשם, שהיא ברת תיקון; לאחר מכן, על ההגנה להצביע על תכנית קונקרטיה לשיקומו של הנאשם ולפתרון מצוקה זו, בפיקוח גורמים מקצועיים מתאימים.

במקרה דנן, לא עלו מהתסקירים ומהראיות שנשמעו, הן בפרשת בירור הדין והן בפרשת העונש, מצוקה מיוחדת ממנה סובל מי מהנאשמים. אף הנאשם 5, אשר, לדבריו, סובל מנכות, לא מנע ממנו הדבר להשתתף בהתקהלות כה אלימה ומסוכנת.

יתר על כן, לא הוצגה תכנית טיפולית - שיקומית.

לאור האמור - אין בית המשפט מוצא נסיבות המצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם.

חלוף הזמן

ההגנה עותרת ליתן משקל משמעותי לחלוף הזמן מאז העבירות.

אכן, נעברו העבירות בשלהי שנת 2013 והנאשמים נותנים את הדין כעת בחלוף כשלוש שנים ומחצה.

עם זאת, יש ממש בטענות התביעה, כי חלק גדול מדחיות המועדים בתיק זה נבע מבקשות ההגנה או מאי התיצבות נאשמים וסניגורים לדין.

המדובר במקרה מורכב, בו נשפטו חמישה נאשמים בכתב אישום אחד.

הוסף לאמור, הנאשמים כפרו באשמה ובית המשפט שמע הראיות בתיק, כאשר הנאשמים מיוצגים על ידי ארבעה סניגורים שונים.

דחיות נוספות התבקשו בשלב גזירת הדין, מטעם שירות המבחן למבוגרים.

לאור כל האמור, אין בית המשפט מוצא, כי חלוף הזמן מצדיק הקלה כזו כלפי הנאשמים, שתבטא בחריגה לקולא ממתחם הענישה, אך בית המשפט יתן משקל מסוים לזמן שחלף, בקביעת הענישה במסגרת המתחם.

אחידות הענישה

במהלך פרשת העונש הפנו הצדדים, לגזרי דין שניתנו בענינם של משתתפים נוספים באותה התקהלות אסורה, שהם קלים יותר מהענישה שהתבקשה במקרה דנן. יצוין, כי בכל אותם מקרים, המדובר היה בהסדרי טיעון - אם הסדר טיעון כולל ואם הסדר טיעון במסגרתו נקבע טווח ענישה מוגבל. בכל אותם מקרים, אף נומקו ההסדרים בשיקולים ראיתיים כבדי משקל. בנסיבות אלה, אין מקום ללמוד גזירה שווה מהענשים שנגזרו על אותם נאשמים.

קביעת הענישה במסגרת המתחם

אשר לקביעת הענישה הספציפית במסגרת מתחם הענישה, זו נסמכת על שיקולים שהם חיצוניים לעבירות.

מי מהנאשמים לא הודה באשמה ומכאן, שאינם זכאים להקלה לה זכאי מי שנטל אחריות והכה על חטא.

אף בנוגע לחרטה שהביעו חלק מהנאשמים, לא התרשם בית המשפט, שהיא אמיתית ואינה מונעת משיקולים של התמודדות עם המצב המשפטי אליו נקלעו בעקבות הסתבכותם.

אין בידי בית המשפט לקבל הטענות, לפיהן "נקלעו" הנאשמים במקרה להתקהלות האסורה. הדבר אינו משתלב עם הראיות שנשמעו.

הנאשם 3, אף נמנע מלמסור לשירות המבחן מלוא הפרטים שנתבקשו על ידם ונמנע מלהביע חרטה בדברו האחרון.

הנאשם 3, אף הורשע בעבירה נוספת, לאחר הסתבכותו בעבירות נשוא כתב האישום.

מי מהנאשמים לא הפגין אמפתיה למצבם של השוטרים או בעלי החיים שנפגעו ולא הציע לסייע בתיקון ובשיקום של הנזקים שנגרמו, אם תוך פיצוי הנפגעים, תשלום על הרכוש שנהרס ואם בדרך אחרת.

מי מהנאשמים לא שולב בתכנית טיפולית כלשהי, שיש בה כדי להפחית ממסוכנותו לעתיד.

כל הנסיבות הללו מצביעות לכיוון החמרה מסוימת במסגרת מתחם הענישה.

מנגד, הנאשמים 1, 2, 4, 5, נעדרים הרשעות נוספות ואילו לחובת הנאשם 3, כאמור, הרשעה שהיא מאוחרת לאירועים נושא כתב האישום.

תסקירי שירות המבחן והנתונים שהוצגו במסגרת פרשת העונש אינם מלמדים על אורח חיים שולי או אנטי חברתי באופן מיוחד.

הנאשמים אף שהו במעצר וכן תקופה ארוכה - בתנאים מגבילים, בעצימות משתנה.

לזכות הנאשם 4 ילקח גם שירותו במשמר הגבול, במסגרת שירות סדיר.

נסיבות אלה, ביחד עם השיקול של חלוף הזמן, אשר נדון לעיל - מטות הכף, בסופו של דבר, לכיוון ענישה ברף התחתון של המתחם, זאת בנוגע לכלל הנאשמים.

בהעדר התיצבות הנאשם 5 במועד הקראת גזר הדין, ימסר כעת גזר הדין בנוגע ליתר הנאשמים בלבד.

לאחר שבית המשפט שמע את טענות הצדדים; עיין בראיות לעונש; שמע העדים לענין העונש; עיין בתסקירים ובחוות הדעת; עיין בפסיקה הענפה שהוגשה על ידי הצדדים; שמע דברם האחרון של הנאשמים - דן את הנאשמים לענשים כדלקמן:

א. על הנאשמים 1 - 3 - שלוש שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו בתיק זה, בהתאם לרישומי שב"ס;

ב. על הנאשם 4 - שישה חדשי מאסר בפועל;

ג. בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות בשב"ס, ירצה הנאשם 4 את המאסר בדרך של

עבודות שירות, ב"לונדע", רח' אליהו הנביא 3, באר-שבע, 5 ימים בשבוע, 08:30 שעות ביום. על הנאשם להתייב, ביום 04/09/17, שעה 08:00, במשרד הממונה על עבודות השירות במחוז דרום בשב"ס, ומשם ימשיך לריצוי העבודות בהתאם להנחיות שיקבל. הנאשם מוזהר, כי אי התייבבות לריצוי עבודות השירות; אי שמיעה להוראות הממונים עליו במשרד הממונה על עבודות השירות או במקום ריצוי עבודות השירות; אי שיתוף פעולה עם משרד הממונה על עבודות השירות בכל ענין שהוא, לרבות מסירת בדיקות - עלול להביא להפקעה מנהלית של צו ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, על כל המשתמע מכך;

ד. על הנאשמים 1 - 4 - 12 חדשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, כאשר בנוגע לנאשמים 1, 2, 3, תימנה תקופת התנאי מיום שחרורם ממאסר. בנוגע לנאשם 4 - תימנה תקופת התנאי מיום מתן גזר הדין. והתנאי הוא - שמי מהנאשמים לא יעבור עבירה מסוג פשע בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ח' סימן ב'; ט' סימנים ג', ד'; פרק י"א, סימן ט';

ה. על הנאשמים 1 - 4 - 6 חדשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, כאשר בנוגע לנאשמים 1, 2, 3, תימנה תקופת התנאי מיום שחרורם ממאסר. בנוגע לנאשם 4 - תימנה תקופת התנאי מיום מתן גזר הדין. והתנאי הוא - שמי מהנאשמים לא יעבור עבירה מסוג עוון בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ח' סימן ב'; ט' סימנים ג', ד'; פרק י"א, סימן ט';

ו. כל אחד מהנאשמים 1 - 3 ישלם קנס בסך 25,000 ₪, או 150 ימי מאסר תמורתו;

ז. הנאשם 4 ישלם קנס בסך 15,000 ₪, או 90 ימי מאסר תמורתו;

ח. הקנסות יועברו מתוך הערבויות הכספיים שהופקדו מטעם הנאשמים. ככל שקימת יתרה להחזר - תושב לידי הגורם המפקיד. ככל שקימת יתרה לתשלום - תשולם עד ליום 15/09/17. זאת, אלא אם תודיע ההגנה עמדה אחרת בנוגע לערבויות שהופקדו.

הנאשמים 1, 2, 3 יתייבבו לריצוי ענשם כעת.

עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות השירות בשב"ס.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, כ"ד תמוז תשע"ז, 18 יולי 2017, במעמד הצדדים.